

KÖZSÉGI UGYEK

000

Budapest a községi választások előtt.

*

Minden csendes.

Pár hét múlva Budapest fővárosi községi képviselőtestületének a felét meg fogják újítani: kétszáz új képviselőt fognak választani, száz virilistát és száz cenzusos polgárt... ha ugyan *választásnak* nevezhető az, ami itt történni fog.

Ugy kellene, hogy az ilyen választás nagy esemény legyen a főváros életében. Elvégre Budapesten majdnem egy millió ember lakik együtt és ezeknek az élete, az egészsége, a megélhetése, a kényelme nagyban függ attól, hogy kik és mi módon képviselik az érdeküket a városi kormányzatban. Ennek a városnak a költségvetése rohamlépésben siet a százmillió felé és meghaladja némely kisebb államét. Nem közönyös tehát, hogy kik és hogyan kormányozzák a várost.

Mégis azt látjuk, hogy Budapest lakossága teljes közönyösséggel néz a közelgő választások elé. Azaz tulajdonképpen nem is néz; nem is látja, nem is tudja, hogy választások lesznek. Mert mit jelent a lakosság százezreire nézve a budapesti községi választás? Azt jelenti, hogy utána *marad minden a régiben*. A mai választórendszer mellett nem is jelenthet mást. A budapesti községi választójog még az országgyűlésinél is szűkebb, nyomoruságosabb. Az adócenzust szigorítja az irni-olvasni tudás meg a huzamosabb ideig való helybenlakás cenzusa. Ilyen módon körülbelül csak a lakosság öt százaléka van szavazati joga. A munkásszót ez a választójog teljesen kirekeszti a községi ügyek intézéséből. De még a polgárság sem érvényesítheti akarátát, mert a szavazás titkosságát semmi garancia nem védi, azt tehát a gyakorlat sokféle visszaéléssel teljesen hatástalanná tette, a szavazók ki vannak téve mindenféle politikai bosszúnak és így inkább távolmaradnak a szavazástól. A valóságban alig szavaz le a szavazati joggal bírók *tizenöt-husz százaléka*; ha némely kerületben mégis fölrag ez az arány 30—35 százalékra is, ez azért van, mert a klikkvezérek hamis szavazókat — nem létező és meghalt embereket — visznek a szavazó bizottság elé és mert függő szolgámbereket, napszámba fölfogadott sehonaiakat szavaztatnak le (némelyiket husz-harmincszor is) olyan választópolgárok ne-

Iktatószám

Budapestre vonatkozó újsáncikkek

Osztályozás

Tárev

324

Szerző

Cím Budapest a községi választások előtt.

Idő

" 1912 "

Forrás: Népszava

Személy

Bp.

1912 X/6

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

Oldalsz.

Helyszám

vében, akik maguk nem mernek vagy nem akarnak szavazati jogukkal élni. Ilyen körülmények között minden kerületben összeverődik néhány spekuláns, aki a város rovására akar meggazdagodni, ezek vakmerőséggel, pénzzel, hamisítással magukhoz ragadják a hatalmat és ha egyszer megszereztek, a fölbukkanó gyöngébb versenytársakat letiporják, a veszedelmesebbekkel pedig ki-egyeznek („Leben und leben lassen!“) és így zavartalanul uralkodnak, zavartalanul panamáznak, gazdagodnak a város rovására, ők, a korteseik és minden pereputtyuk.

Ezt tudja a munkásság, tudja a polgárság is. Tehetetlenül állunk ezzel a rendszerrel szemben. Gyilkol bennünket a lakás-uzsora és az élelmiszerdrágaság (amely utóbbi jórészt szintén a városi kormányzat hibája), a szemünk láttára panamáznak, lopják, tékozzolják a közvagyon; drága és rossz a közlekedés, mert a villamosbárók bírják a városi hatalom nagyrészét és a kormányzat élén állók kénytelenek a milliomos parazitákkal komázni, ezeknek üzleteit és üzemeit támogatni (avagy nem kénytelenek? szívesen teszik?); drága a gáz, mert a gázgyártást nem azért vették községi üzembe, hogy a fogyasztók olcsóbban fődözdhessék szükségletüket, hanem azért, hogy egy sereg parazita fényes fizetéssel járó színekurát kapjon a gázüzemnél; drága az építkezés, mert a városi kormányzat a mértéktelen te-

lekspekulációnak meg az építőanyag-kartelleknek kedvez és nem akarja komolyan reformálni az építkezési rendszert, nehogy a házuzsorások profitja valamivel csökkenjen; nem jut pénz igen szükséges kulturális és szociális célokra, mert tömni kell a papokat, szubvencionálni kell a protekciós magánvállalkozókat és — hogy egyes protezsált alakok minél többet kereshessenek — előrelátás nélkül való okatlan tékozlással kell megépíteni a középületeket.

Ilyen és — ha részletesen vizsgáljuk — még ilyenebb a városi kormányzat. A lakosság pedig tompa közönyösséggel türi ezt az állapotot, a közeledő választásokkal nem törődik, mert tudja, hogy a mai választórendszer mellett úgy sem lehet ezen az állapoton segíteni. A panamisták és uzsorások körmei között vagyunk és maradunk mindenestül mindaddig, míg a demokratikus választójog segítségével meg nem szabadulunk az undok parazitáktól.

A szervezett munkásság, amikor az országgyűlési választójogért küzd, ezt abban a tudatban teszi, hogy az országos választójog demokratikus reformját szükségképpen követni fogja a vármegyei és községi választójog demokratizálása is. Akkor majd Budapesten is más világ lesz, addig nem.

000